

HAL
open science

2023 AGIR: PROFESORUL IOAN BEJAN, O PERSONALITATE A ȘCOLII IEȘENE DE ELECTROTEHNICĂ

Adrian Adascalitei, Dumitru Cuciureanu

► To cite this version:

Adrian Adascalitei, Dumitru Cuciureanu. 2023 AGIR: PROFESORUL IOAN BEJAN, O PERSONALITATE A ȘCOLII IEȘENE DE ELECTROTEHNICĂ: Contribuția sa la edificarea disciplinei Automatizări în electro-energetică și la dezvoltarea Facultății de Electrotehnică din Iași. Editura A.G.I.R. Din galeria marilor electricieni români: Oameni. Vieți. Fapte / Florin Teodor Tănăsescu (coordonator), Adrian Adăscăliței, Dumitru Cuciureanu, Mihai Caba, Mihai Gavrițaș, Dumitru Manea – București: Editura A.G.I.R., 2023 - vol. VII, 7 (Chapter 6), Editura A.G.I.R., pp.89-107, 2023, Din galeria marilor electricieni români: Oameni. Vieți. Fapte, ISBN 978-973-720-906-1. hal-04302945

HAL Id: hal-04302945

<https://hal.science/hal-04302945>

Submitted on 28 Nov 2023

HAL is a multi-disciplinary open access archive for the deposit and dissemination of scientific research documents, whether they are published or not. The documents may come from teaching and research institutions in France or abroad, or from public or private research centers.

Public Domain

L'archive ouverte pluridisciplinaire **HAL**, est destinée au dépôt et à la diffusion de documents scientifiques de niveau recherche, publiés ou non, émanant des établissements d'enseignement et de recherche français ou étrangers, des laboratoires publics ou privés.

PROFESORUL IOAN BEJAN, O PERSONALITATE A ȘCOLII IEȘENE DE ELECTROTEHNICĂ

Contribuția sa la edificarea disciplinei Automatizări în electro-energetică și la dezvoltarea Facultății de Electrotehnică din Iași

Prof. Adrian A. ADĂSCĂLIȚEI, Ing. Dumitru CUCIUREANU

1. DATE BIOGRAFICE ȘI PREGĂTIRE PROFESIONALĂ

Ioan Bejan s-a născut la 23 februarie 1924 în comuna Agapia, jud. Neamț. Studiile primare de 7 clase le-a urmat în satul natal, Agapia, iar studiile secundare le-a urmat la Liceul industrial din Iași - 7 clase (Specialitatea electricitate) (1937-1944).

Citez dintr-un document autobiografic al Profesorului Ioan Bejan:

”M-am născut în ziua de 23 februarie 1924, fiind al zecelea copil din cei 12 câți am fost la părinți, rezultați din cele două căsătorii ale părintelui nostru, Gheorghe Bejan; primii trei cu Ioana Cosma, iar restul de nouă, cu Ana Irimescu.

Ocupația de bază a părinților a fost agricultura, posedând aproximativ nouă hectare de pământ; deci am fost crescuți în condiții mai mult decit modeste, dar într-o disciplină aspră, în cultul muncii, al ordinii și al răspunderii pentru lucrul bine făcut. Fiecare își avea repartizată o anumite activitate, din cele specifice gospodăriei casei, de care răspundea, ne-amestecându-se unul în treburile altuia. Minciuna nu era tolerată.

Ori de câte ori tata avea ocazia, ne atenționa că-n viață nu este urcuș fără coborâș sau că întotdeauna să lași loc de ”bună ziua” sau un lucru început să-l duci până la capăt iar dacă rezultatele vor fi bune, vei avea satisfacție.

Aceste precepte mi-au intrat în obișnuință și le-am aplicat în toate activitățile sau situațiile în care m-am aflat, atât în relațiile cu oamenii sau în funcțiile de conducere pe care le-am avut.”

În perioada Iulie 1944 – Noiembrie 1944 efectuează stagiul militar la Școala de subofițeri rezervă artilerie din Slatina, județul Olt. Cu această unitate "operativă" a participat la cel de al doilea război mondial; iar ulterior i s-a atribuit calitatea de veteran de război, cu gradul de căpitan.

Din noiembrie 1944 până în iulie 1945 a finalizat studiile la Liceul industrial "Regele Mihai I" din Polizu, București, unde a susținut bacalaureatul industrial.

În perioada 1945-1949 urmează cursurile Facultății de Electromecanică, specialitatea Electrotehnică la Politehnica "Gh. Asachi" din Iași.

Profesorul Ioan Bejan și-a susținut teza de doctorat în anul 1964 în Specialitatea Măsurări electrice, conducător științific prof. dr. doc. Vasile Petrescu. Subiectul tezei: **"Cercetări privind consecințele magnetizării suplimentare în curent continuu asupra mărimilor de ieșire în schemele de modulator magnetic, ca element de măsură și amplificatoare magnetice cu înfășurările de lucru legate în serie"**.

În teza de doctorat și în cercetările ulterioare, dedicate domeniului modulatorilor magnetice (o clasă aparținând amplificatoarelor magnetice), a descoperit și evidențiat la modulatorile magnetice un mod generalizat de existență a fenomenului de histerezis în substanțele feromagnetice privind armonicile pare ale fluxului magnetic. Fenomenul a fost pus în evidență prin măsurători, pentru variația mărimilor de care depinde manifestarea acestui fenomen și anume **adâncimea de pătrundere "z" a fluxului magnetic**, depinzând de: μ - permeabilitatea circuitului magnetic, σ - conductivitatea acestuia, iar f - frecvența fluxului magnetic.

Fenomenul a fost evaluat prin măsurarea tensiunii electromotoare E2, de frecvență 2f, la variația parametrilor care determină modificarea acelor mărimi: pentru permeabilitate - fluxul magnetic alternativ și continuu; pentru conductivitate - variația temperaturii circuitului magnetic; pentru frecvență - variația frecvenței fluxului alternativ.

S-a stabilit și demonstrat că pentru adâncimi de pătrundere mici fenomenul de histerezis se manifestă **"normal"**, în mod clasic, cunoscut; pentru adâncimi de pătrundere mari, acesta se manifestă **"răsturnat"**.

Profesorul Ioan Bejan, distins cadru didactic al Institutului Politehnic "Gh. Asachi" din Iași, s-a stins din viață în ziua de 19 Iunie 2012.

2. APRECIAT PROFESOR. ACTIVITATE DIDACTICĂ

Profesorul Ioan Bejan și-a desfășurat întreaga carieră universitară la Institutul Politehnic din Iași.

În 1949 este încadrat asistent la disciplina Transportul și distribuția energiei electrice din Facultatea de electrotehnică.

În perioada 1949 – 1962 este asistent la disciplinele: Transportul și distribuția energiei electrice, Acționări electrice, Mașini electrice etc.

Între anii 1962 – 1967 este șef de lucrări la disciplinele Automatizări și telecomenzi și Protecția prin relee la specialitatea electroenergetică.

Urmează apoi promovarea la calitatea de conferențiar (1967 – 1971), și apoi de profesor (1971 – 1989), la aceleași discipline.

Cu adresa nr. 7069/1975 a M.E.I. a fost numit conducător științific în Specialitatea "**Automatizări în procesele electrice**" astăzi "**Ingenieria Sistemelor**".

Sub conducerea Profesorului Ioan Bejan au fost susținute un număr de 9 doctorate.

Din anul 1980 este și profesor la disciplina Reglatoare automate, la Specialitatea Automatizări și calculatoare.

Din 1990 este profesor consultant în cadrul Facultății de automatică și calculatoare.

În anul 1976 a obținut aprobarea M.E.I. pentru susținerea memoriului în vederea acordării titlului științific de Doctor docent. Având toate referatele pozitive, ale celor 7 membri ai comisiei, susținerea memoriului nu a mai avut loc; acest titlu nu s-a mai acordat.

A editat: 8 cursuri și monografii; din care 6 în calitate de prim autor, publicate în Editura didactică și pedagogică și Editura tehnică, și 2 îndrumare pentru lucrări de laborator pe plan local. (Anexa nr.1).

3. ACTIVITATE ȘTIINȚIFICĂ. CONTRIBUȚII LA EDIFICAREA DISCIPLINEI AUTOMATIZĂRI ÎN ENERGETICĂ

Este necesară o scurtă prezentare despre începuturile ingineriei controlului automat de la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași (anii '50).

Imediat după al doilea război mondial, ingineria controlului automat s-a dezvoltat rapid în lume. Inginerii și oamenii de știință preocupați de problemele de control automat s-au constituit în grupuri profesionale noi și au apărut cursuri universitare dedicate acestui domeniu. În același timp, au fost înființate grupuri de cercetare, atât în industrie, cât și în comunitățile academice.

Catedra de Utilizări electrice și automatizări, de la Facultatea de Electrotehnică a Institutului Politehnic „Gh. Asachi” din Iași, a abordat probleme de ingineria controlului automat, care au fost introduse drept capitole în cursurile de la secțiile Electricități, Electroenergetică și Electromecanică. Astfel, primul curs în domeniu, intitulat Acționări electrice și teoria reglajului automat (Cap. IX Noțiuni de teorie a reglajului automat) a fost un curs opțional predat de profesorul Nicolae Boțan la secția Electricități, din 1954.

În anul 1957, au fost introduse cursurile Bazele automatizării și telemecanicii (seral) și cursul facultativ Automatizări (L. Sebastian) pentru secția Electricități.

În anul 1961 a fost introdus cursul Automatizări și Telecomenzi (L. Sebastian), iar ulterior pentru secția de Electroenergetică (din 1962 – I. Bejan) și pentru secția Electromecanică (din 1962, L. Sebastian).

De asemenea, o serie de capitole din cărțile publicate se refereau la probleme de ingineria controlului automat: 1951 – N.V. Boțan, Al. Poată, Transportul și

distribuția energiei electrice, Editura I.P. Iași, 1956 – N.V. Boțan, L. Sebastian, Nina Poată, Acționarea electrică și echipamentul electromecanic al podurilor rulante, Editura Tehnică, București.

În 1962, grupul format din Nicolae Boțan, Ioan Bejan și Eugen Balaban a publicat prima carte în domeniul controlului automat, numită Acționări electromecanice și automatizări, la Editura Didactică și Pedagogică București, iar în 1967 apare primul curs în control automat publicat la Editura Universității de Medicină și Farmacie „Gr.T. Popa” din Iași – Automatizări și telecomenzi, autori Ioan Bejan și Gherghina Balaban.

În anii '60 și la începutul anilor '70, cursul de Automatizări și telecomenzi, a cunoscut o extindere rapidă fiind publicate noi cărți: 1975 – L. Sebastian, Automatică, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1976 – I. Bejan, Automatizarea sistemelor electroenergetice, Ed. Didactică și Pedagogică, București.

Profesorii menționați mai sus au coordonat teze de doctorat în domeniul automatizărilor industriale (Leopold Sebastian – 1966) și în domeniul automatizării în electroenergetică (Ioan Bejan – 1975). Astfel, au apărut două grupuri de cercetare, unul condus de Leopold Sebastian – pentru programul de inginerie electrică (Eugen Balaban, Corneliu Hutănu, Iosif Olah, Corneliu Boțan, Teohari Ganciu și Simona Caba) și celălalt condus de Ioan Bejan – pentru programul de electroenergetică (Gherghina Balaban, Ioan Țițaru, Mihail Voicu, Cristea Pal și Dumitru Asandei).

În anii '70, au fost publicate în limba română mai multe monografii: L. Sebastian, Automatică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1975, I. Bejan, Automatizarea sistemelor electroenergetice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1976, I. Bejan, Amplificatoare magnetice pentru automatizări, Editura Tehnică, București, 1972, N.V. Boțan, Controlul vitezei mașinilor electrice, Editura Tehnică, București, 1974, N.V. Boțan, Controlul acționărilor electrice, Editura Tehnică, București, 1977.

În aceeași perioadă, au fost obținute titluri de doctor în domeniul controlului automat de către Mihail Voicu, Corneliu Boțan, Gherghina Balaban și Iosif Olah, iar membrilor grupului de control automat li s-au acordat de către Ministerul Învățământului premii (Ioan Bejan, Nicolae Boțan, Leopold Sebastian, Eugen Balaban și Gherghina Balaban) și titluri de profesor emerit (Bejan Ioan, Balaban Eugen și Olah Iosif).

Primul program de studii de automatizări a funcționat între anii 1977 – 1990.

Domaniile de cercetare științifică abordate de Profesorul Ioan Bejan au fost: Automatizări și telecomenzi, Automatizarea sistemelor electroenergetice, făcându-se apreciat la nivel național atât prin publicații cât și prin numeroasele teze de doctorat îndrumate.

Dintre subiectele de cercetare propuse doctoranzilor săi menționăm câteva în Anexa nr.2.

Beneficiind de o temeinică pregătire științifică atât în domeniul Măsurărilor electrice cât și al Acționărilor și Automatizărilor Electrice, profesorul Ioan Bejan a

acumulat un bagaj considerabil de cunoștințe pe care le-a valorificat în numeroase cercetări materializate în 43 de lucrări publicate în periodice de specialitate din țară.

Profesorul Ioan Bejan a publicat împreună cu colaboratorii și partenerii săi lucrări care au valorificat experiența și cunoștințele colectivului disciplinei de Automatizări de la Institutul Politehnic din Iași.

Menționăm câteva realizări științifice semnificative ale colectivului catedrei, având prim autor sau co-autor pe Profesorul Ioan Bejan:

- 43 lucrări, din care 32 de lucrări ca prim autor (Anexa nr. 3).
- 8 contracte de cercetare pentru întreprinderi din județele Neamț și Iași, precum și cu Institutul de Studii și Proiectări Energetice (ISPE) București, din care în 7 este prim autor. (Anexa nr. 4).
- obține 8 brevete de invenție ca prim autor; beneficiari întreprinderi din județele Neamț și Iași. (Anexa nr. 5).

4. REALIZĂRI SEMNIFICATIVE ALE FACULTĂȚII DE ELECTROTEHNICĂ ÎN CONTEXTUL ÎN CARE PROFESORUL IOAN BEJAN A DEȚINUT FUNCTII DE CONDUCERE

Pentru a înțelege mai bine activitatea Profesorului Ioan Bejan în funcții de conducere, va fi necesară o scurtă incursiune în istoricul evoluției Facultății de Electrotehnică.

Președintele secției de Electrotehnică, prof. dr. Ștefan Procopiu, devine primul decan al facultății de Electrotehnică în 1937, poziție pe care o păstrează până în anul 1941. Conducerea facultății este preluată apoi de prof. dr. Vasile Petrescu până în anul 1944. O nouă lege de organizare a învățământului superior, apărută în luna mai 1942, schimbă denumirea și structura facultății în facultate de Electromecanică, la fel ca la celelalte două politehnici din țară, având două secții: electrotehnică și mecanică. O altă noutate importantă a fost stabilirea la 6 luni a stagiilor de practică cumulate pe întreaga perioadă de studii.

Evenimentele datorate celui de al doilea război mondial au făcut ca existența Școlii politehnice din Iași să devină foarte agitată, datorită mai multor schimbări de sediu în câțiva ani.

În toamna anului 1941, prin Decret-lege, se hotărăște mutarea Politehnicii Ieșene la Cernăuți, astfel că noul an universitar s-a putut deschide în ianuarie 1942. Această mutare a impus înființarea unor laboratoare proprii deoarece multe din laboratoare erau folosite, în anii anteriori, în comun cu Facultatea de Științe a Universității din Iași. Au apărut astfel laboratoare de electrotehnică, măsurări electrice, mașini electrice, mașini termice, centrale electrice. În anii de funcționare la Cernăuți, decan al facultății a fost prof. dr. Vasile Petrescu.

Evoluțiile în mersul războiului mondial au impus din nou mutarea Politehnicii, în martie 1944, de la Cernăuți la Turnu Severin. Neexistând condiții

pentru activități didactice, în noua locație s-au desfășurat doar examene de an, de diplomă și de admitere. Conducerea facultății de Electromecanică a fost preluată de prof. dr. Alexandru Cișman, iar la conducerea Școlii politehnice este numit prof.dr. Cezar Parteni-Antoni, titularul disciplinei de Mașini electrice.

După numai un an, în luna mai 1945, Școala Politehnică se reîntoarce la Iași, fiind instalată în clădirea Universității, grav avariata datorită bombardamentelor. În aceste condiții deosebit de grele, s-a reluat activitatea didactică simultan cu reconstrucția și dotarea amfiteatrelor și laboratoarelor. În numai doi ani, prin eforturile susținute ale cadrelor didactice și studenților, au putut fi create condiții aproape normale de desfășurare a studiilor.

Schimbarea regimului politic în România după al doilea război mondial a provocat mari tulburări în rândul cadrelor didactice ale politehnicii, iar Facultatea de Electrotehnică a fost afectată. Au avut loc epurări din motive politice.

În anul 1948 are loc o masivă reformă a învățământului în România, la toate nivelele. Cu această ocazie, secțiile Facultății de Electromecanică devin facultăți distincte: de Electrotehnică și de Mecanică. De asemenea se schimbă și denumirea instituției, care devine Institutul Politehnic „Gh. Asachi”, denumire care va dăinui 45 de ani, până în anul 1993.

După reforma învățământului din anul 1948 structura Facultății de Electrotehnică a cuprins două secții:

- Centrale, transport și distribuția energiei electrice cu două grupe de specializare
 - Centrale electrice
 - Transportul și distribuția energiei electrice
- Mașini și aparate electrice, cu două grupe de specializare
 - Mașini electrice
 - Aparat electrice

Sediul actual al facultății de Inginerie electrică, energetică și Informatică aplicată (inaugurat în anul 1983)

Secțiile de specializare menționate mai sus au funcționat până în anul 1951 când activitatea lor a fost transferată în alte centre universitare: Centrale, transport

și distribuție energiei electrice la București, iar Mașini și aparate electrice la Craiova, unde se dezvoltă o industrie producătoare de echipamente electrotehnice. În locul acestora se înființează o secție de Electrificare a industriei, agriculturii și transporturilor, care a funcționat până în anul 1955 când este și aceasta desființată.

Anul universitar 1955-1956 a fost cel mai greu din întreaga existență a facultății de Electrotehnică deoarece nu s-a mai ținut concurs de admitere la singura specializare existentă, care a intrat în lichidare. În aceste condiții, urma desființarea facultății. Cu eforturile reunite ale decanului, prof. dr. Toma Farcaș (anterior decan al facultății de Mecanică), și a prof. dr. Vasile Petrescu, se adoptă o soluție salvatoare prin transferarea specializării de Mecanoenergetică de la facultatea de Mecanică la facultatea de Electrotehnică. Din anul universitar următor, această specializare se transformă în Electromecanică ca rezultat a demersurilor facultății, în special a profesorului Nicolae V. Boțan, personalitate cu mare prestigiu profesional la nivel național.

Timp de 4 ani (1956-1960) facultatea funcționează cu această unică secție și specializare. Din anul 1960 se înființează o nouă secție de Electroenergetică, datorită necesarului crescut de ingineri pentru dezvoltarea sistemului energetic național. Din acest moment, linia ascendentă de dezvoltare a facultății prin diversificarea structurii și a creșterii numărului de studenți a fost neîntreruptă până în anul 1990.

Urmează o relativ lungă perioadă de stabilitate în structura facultății, cele două secții funcționând neschimbate până în anul 1972. În această perioadă s-au dezvoltat laboratoarele, a crescut numărul cadrelor didactice, s-au actualizat și modernizat programele de studii și conținuturile disciplinelor.

Funcțiile deținute de Profesorul Ioan Bejan au fost:

– Secretar științific al Consiliului profesoral al Facultății de Electrotehnică: 1968 -1976.

– Prodecan al Facultății de Electrotehnică: 1976 -1981, atribuindu-i-se sectorul de cercetare, integrare cu producția și dezvoltare.

– Decan al Facultății de electrotehnică, 1981 -1989.

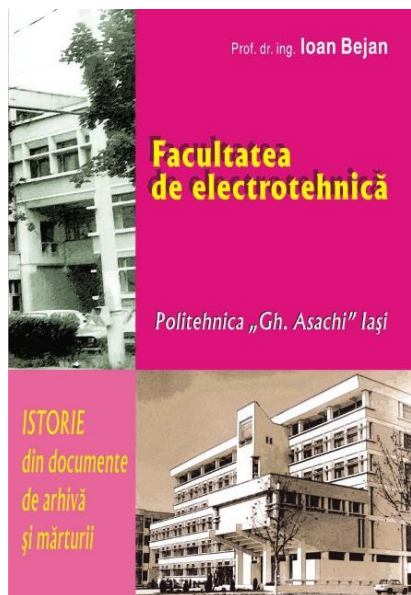
În cadrul acestor activități a participat nemijlocit la înființarea specializării Electronică și telecomunicații (1974) și a specializării de Automatică și calculatoare (1977).

Ca prodecan și decan, folosind prevederile Decretului 14/1974, privind dubla subordonare a învățământului (MEI) cu ministere economice, inițiază și organizează o serie de acțiuni privind: construcția sediului facultății (la acel moment facultatea nu avea un sediu propriu); dotarea laboratoarelor facultății pentru activitățile de învățământ și cercetare științifică – dotări mult depășite la acel moment.

Astfel, în funcția de prodecan fiind, cu sprijinul unui absolvent al facultății, ing. Aurelian Ungureanu, aflat în structura de conducere a Ministerului Industriei

Construcțiilor de Mașini (MICM), solicită și obține printr-un protocol, *suma de 50 milioane lei pentru construcția Facultății de electrotehnică, Institutul Politehnic Iași.*

Alături de conf. ing. Aurel Popovici, *decan până în anul 1981*, reușește în anul 1983 finalizarea sediului facultății, asigurând spații de învățământ și laboratoare pentru discipline de cultură tehnică generală (anii I, II și III de studii).

Între anii 1984-1986 semnează asemenea protocoale de valori mai mici cu Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor (MTTc) pentru dotarea laboratoarelor facultății.

Din inițiativa profesorului N. Gavrilaş, în anul 1974 s-a semnat un asemenea protocol cu MEE, în valoare de 11 milioane de lei, pentru construcția sediului Specializării energetică. *Acest obiectiv s-a finalizat în anul 1981.*

În total, în perioada 1976-1988, prin acțiunile menționate, facultatea a beneficiat de aproximativ 300 milioane lei; cea mai mare parte, aproximativ 70% din această sumă, a fost obținută de la MICM cu sprijinul absolventului Aurelian Ungureanu.

În anul 1986, fiind decan, a apelat la absolventul facultății Ioan Petre, ministru la Ministerului Construcțiilor Industriale (MCInd)

ca, în schimbul rezolvării unor probleme tehnico-economice ale acestui minister de către facultate, să realizeze o investiție, clădire, destinată Specializării electrotehnică. Aceste fonduri au fost alocate de MCInd, deși facultatea nu se afla în dubla subordonare a acestui minister; clădire finalizată în anul 1989 în perimetrul alocat Facultății de electrotehnică. Datorită tergiversării preluării clădirii, în cursul anului 1989, de către beneficiarii din cadrul facultății, în anul 1990, salariații unei întreprinderi din Iași, aparținând aceluși minister, printr-un „act revoluționar” au ocupat clădirea, care a fost pierdută.

Modul în care s-au derulat investițiile menționate, precum și greutățile întâmpinate până la finalizarea acestora (lipsa fondurilor, a materialelor și a mâinii de lucru datorate construcției, în același timp, a Casei poporului, unde erau dirijate toate resursele umane și materiale ale țării) sunt expuse pe larg în lucrarea *“Facultatea de Electrotehnică – Politehnica „Gh. Asachi” Iași - Istorie de documente de arhivă și mărturii”,* autor I. Bejan, publicată la Editura Polirom ediția I -1998 și ediția II – 2008.

Profesorul Ioan Bejan a avut inițiativa de a comanda, plăti și apoi de a dona tabloul cu portretul Profesorului Dragomir Hurmuzescu, tablou care este expus astăzi la loc de cinste în Aula Facultatii de Electrotehnica.

5. FUNCȚII OFICIALE ÎN ORGANE DE STAT

Pe parcursul anilor Profesorul Ioan Bejan a fost membru al următoarelor organisme de stat:

- *Comitetul Electrotehnic Român* (1963-1969),
- *Consiliul Național al Inginerilor și Tehnicienilor* (1973-1978),
- *Consiliul Tehnico-Economic al Ministerului Energiei Electrice* (1977-1980),
- *Comitetul Național Român al Conferinței Mondiale a Energiei* (1977-1980),
- *Comisia de Automatizări și Acționări* din cadrul Secției de științe tehnice a

Academiei RSR (1985 -1988).

În anul 1970 a organizat Filiala Institutului de documentare tehnică din România (IDT), desființată după Revoluția din 1990.

ICPE filiala Iași, ani de debut în corpul clădirii Energetică

Colectivul ICPE Iași pe șantierul sediului. În centru Prof. Mihai Gafițanu, Constantin Leonard, Dr. ing. Florin Tudor Tănăsescu

Dr. ing. Mircea Slănină, Dr. ing. Florin Tudor Tănăsescu, Constantin Leonard și Prof. dr. Ing. Ioan Bejan la festivitatea de inaugurare

Dr. ing. Florin Tudor Tănăsescu și Constantin Leonard, la festivitatea de inaugurare a clădirii

Trebuie să menționăm faptul că, în calitate de Decan, Profesorul Ioan Bejan, împreună cu Rectorul de atunci al Institutului Politehnic "Gh. Asachi" din Iași, Profesor. Dr. ing. Mihai Gafițanu, au susținut și sprijinit înființarea în 15 Iunie 1979 a Filialei ICPE (Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice) din Iași, ai cărei fondatori au fost Acad. Profesor Florin Tudor Tănăsescu și Dr. Ing. Mircea Slănină, iar Profesorul Mihai Gavrița a susținut găzduirea în spațiile Catedrei de Energetică.

(informații complete pot fi obținute din monografia: Mircea Slănină, *Istoria ICPE Iași*, document care poate fi solicitat domnului ing. Dumitru Cuciureanu, cuciureanu@qsrl.ro).

Filiala ICPE din Iași a avut un contribuție deosebită în viața științifică și industrială a Iașilor, stabilind o legătură importantă între învățământul superior, cercetarea tehnico-științifică și dezvoltarea industrială a Regiunii Nord-Est a României.

În luna octombrie 1968 efectuează o vizită de documentare la Institutul politehnic din Kiev (Ucraina); în perioada septembrie-noiembrie 1976 efectuează o vizită de documentare și organizare la facultățile din domeniul automatizărilor din următoarele universități tehnice din R.F. Germania: Darmstadt, Karlsruhe, Stuttgart și München.

6. RECUNOAȘTERE NAȚIONALĂ ȘI INTERNAȚIONALĂ

6.1. Premii

Premiul I acordat de Institutul Politehnic Iași la Sesiunea științifică din anul 1955, în colectiv. 3 premii acordate de MEI pentru lucrări de cercetare științifică pe anii 1960, 1965 și 1970, ca prim autor.

Premii pentru activitatea de cercetare științifică acordate de MEI:

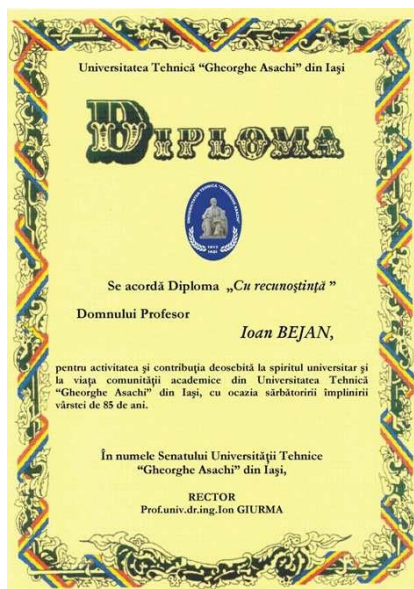
- Premiul I acordat de Institutul Politehnic Iași la Sesiunea științifică din anul 1955 (în colectiv).
- Premiul III pe anul 1960 acordat de MEI prin Adresa nr. 52235/1962.
- Premiul II pe anul 1965 acordat de MEI prin Adresa nr. 35009/1965 pentru un grup de 5 lucrări științifice publicate în perioada 1961-1965, în domeniul electrotehnicii, energiei, electronicii și automatizării.
- Premiul III pe anul 1970 acordat de MEI prin Adresa nr. 4104/1970 pentru lucrarea "Studiu modulatorului magnetic cu ieșire la frecvență dublă ca element de măsură a fazei".

6.2. Distincții, medalii, diplome

– Crucea comemorativă a celui de al doilea război mondial 1941-1945 (în calitate de veteran de război).

- Titlul de "*Profesor universitar evidențiat*" acordat prin Ordinul MEI nr. 5121/1983.

– *Diploma Asociației științifice a Inginerilor și Tehnicienilor (ASIT)* din RPR nr. 584/1958.

– Diploma și Insigna Jubiliară "A 15-a aniversare a Institutului de cercetare științifică și inginerie tehnologică pentru automatizări și telecomunicații", pentru aportul adus la promovarea progresului tehnic și a cercetării științifice în domeniul automatizărilor industriale.

– Diploma Universității Tehnice "Gh. Asachi" Iași, cu prilejul Zilei Mondiale a Profesorului, 5 octombrie 1985.

– Diploma Senatului Universității tehnice "Gh. Asachi" Iași, pentru merite deosebite în activitatea de colaborare cu facultățile Universității Tehnice, 1999.

– Diploma de excelență a Senatului Universității tehnice „Gh. Asachi” Iași cu ocazia sărbătoririi a 190 ani de învățământ tehnic în Moldova, 2003.

– Diploma „Cu recunoștință” cu ocazia sărbătoririi vârstei de 85 de ani, 2010.

– Este consemnat în *Dicționarul specialiștilor în știința și tehnica românească* din anul 2000, Editura tehnică, 2000.

Încheiem cu câteva citate din autobiografia olografă a Profesorului Ioan Bejan, pe care am obținut-o prin bună-voința familiei sale:

”În general vorbind, la ceea ce am realizat și-a spus cuvântul educația primită de copil și anume că nimic nu se poate realiza fără muncă, disciplină, ordine și responsabilitate; lucrul bine făcut, un lucru început trebuia terminat, toate lucrurile la locul lor, respect față de oameni; zicala „nu lăsa pe mâine ce poți face azi”; „lasă loc de bună ziua” toate acestea mi-au fost în minte în orice împrejurare m-am aflat.

La alegerea și formarea de prietenii adesea m-am gândit la o vorbă înțeleaptă, adesea folosită acasă: „spune cu cine te însoțești ca să-ți spun cine ești”.

Fără reținere pot afirma că am avut parte de prietenii adevărați, neinteresați în stabilirea și menținerea relațiilor de prietenie; săritori la nevoie și buni sfătuitori la rezolvarea unor probleme mai dificile, care nu au lipsit în viața mea.

Rezumând modul cum s-au derulat evenimentele, care au condus, au marcat, realizarea mea profesională, pot spune că am fost un om cu noroc; dar, așa cum spune o vorbă românească: „căci norocul fără minte, nu prea merge înainte”.

La toate acestea nu am fost singur; au fost alături de mine și alții, care se cuvine a fi menționați:

În primul rând soția, Dana Maria, care cu dăruire, mergând până la unele neîmpliniri profesionale ale ei în calitate de cadru didactic în învățământul

superior, a fost alături de mine, preluând în situațiile mai dificile prin care am trecut rezolvarea tuturor problemelor de familie. Îi port recunoștință.”

Doamna Dana Maria Bejan a fost lector universitar la Facultatea de Matematică Universitatea Al. I. Cuza. Doamna s-a implicat cu modestia și discreția sa caracteristică în toate întreprinderile științifice ale Domnului Profesor care i-a acordat consultanța matematică neîntreruptă pe întreaga perioadă a scurtei sale vieți: 19 noiembrie 1930 – 01 ianuarie 1983.

„La împlinirile mele și în general ale familiei au contribuit copiii noștri, Vasile și Alexandru. Nefacându-ne nici un fel de probleme, ne-au completat condițiile de a munci și a ne atinge țelurile urmărite, în principal în activitatea profesională. ”

Mulțumiri

Mulțumim domnilor Profesori pentru contribuția Domniilor Lor la elaborarea acestui text: Acad Mihail Voicu, Teohari Ganciu, Corneliu Lazăr, Dorin Asandei, Cristea Pal, Octavian Păstrăvanu, cadre didactice la Facultatea de Automatică și Calculatoare, Universitatea Tehnică ”Gh. Asachi” din Iași.

Dorim să adresăm mulțumirile noastre Distinselor Doamne, Sorana Mureșan și Mihaela Copăceanu, de la Biblioteca Centrală a Universității Tehnice ”Gh. Asachi” din Iași, pentru sprijinul oferit în colectarea și sistematizarea referințelor bibliografice referitoare la publicațiile Profesorului Ioan Bejan.

ANEXA 1

Cursuri și monografii:

1. N. V. Boțan, Al. Poetă, I. Bejan. *Transportul și distribuția energiei electrice*; vol. 5, Protecția prin relee. Litografia I.P.I. 1951.
2. N. V. Boțan, I. Bejan, E. Balaban. *Acționări electromecanice și automatizări*. E.D.P. București 1962.
3. I. Bejan, G. Balaban. *Automatizări și telecomenzi*. Litografia Institutului de Medicină și Farmacie din Iași, 1967.
4. I. Bejan, G. Balaban. *Automatizări și telecomenzi în electroenergetică*. E.D.P. București 1976.
5. I. Bejan. *Amplificatorul magnetic în sistemele automate*. Ed. Tehnică, București 1972 (275 pag.)
6. I. Bejan, G. Balaban, M. Voicu, I. Țîțariu, C. Pal, D. Asandei. *Cercetări privind modulatorul magnetic cu ieșirea la frecvență dublă*. Litografia I.P.I. 1975 (217 pag.).
7. I. Bejan. *Facultatea de Electrotehnică, Politehnica "Gh. Asachi" Iași, Istorie din documente de arhivă și mărturii*. Ed. Polirom, Iași, 1998 (172 pag.); Reeditare 2008

Îndrumare pentru lucrări de laborator publicate pe plan local

I. Bejan, G. Balaban, M. Voicu, I. Țîțariu, C. Pal, D. Asandei. Automatizări în sistemele electrice. Vol. 1 și 2, Litografia I.P.I., 1975 (745 pag.).

I. Bejan, G. Balaban, M. Voicu, I. Țîțariu, C. Pal, D. Asandei. Protecția prin rele. Litografia I.P.I., 1978 (282 pag.).

ANEXA 2

Trebuie menționat faptul că dintre doctoranzii domnului profesor Ioan Bejan, D-nii Lazăr Corneliu, Leca Mihai, Oriță Constantin activează sau au activat în calitate de cadre didactice, în Universitatea tehnică Gheorghe Asachi din Iași. Domnul Dugan Viorel a devenit profesor și șef de catedră la Universitatea. Dunărea de Jos din Galați.

Dintre subiectele de cercetare propuse doctoranzilor săi menționăm:

1) **Dugan, Viorel:** *Contribuții privind mijloace si metode de automatizare a generatoarelor sincrone*, Inst. Politehnic, Iasi, 1987

2) **Livinți, Petru:** *Sinteza sistemelor de comandă optimală a acționarilor electrice utilizând metode frecvențiale*, Univ. Tehnica, 1998

3) **Oriță, Constantin:** *Contribuții asupra convertoarelor CC-CC utilizate în sistemele de conducere a proceselor*, Univ. Tehnica, 1998

4) **Lazăr Corneliu:** *Noi tehnici de prelucrare a semnalelor bidimensionale în vederea recunoașterii imaginilor cu aplicații în automatizări industriale*, Univ. Tehnica Iași, 1991

5) **Ignat, Jan:** *Noi metode și mijloace de control și conducere a rețelelor electrice de distribuție de medie tensiune urbane*, Iasi : IPI, 1991 .

6) **Davlea, Laura:** *Metode si algoritmi de procesare a imaginilor cu aplicații in vederea artificială*, Univ. Tehnica Iași, 2002

7) **Leca, Mihai:** *Contribuții în aplicarea formalismului Rețelelor Petri la conducerea sistemelor de protecție si de comanda din electroenergetica*, Univ. Tehnica Iași, 2003

ANEXA 3

A elaborat 43 de lucrări, din care 32 de lucrări ca prim autor:

1. N.V. Boțan, Al. Poetă, **I. Bejan.** Contribuții la studiul stabilității statice a sistemelor electrice rurale. *Rev. Universității „Al. I. Cuza” și a I.P. Iași.* Tom II, fasc. 1-2, 1955. Lucrare premiată de I.P.I.

2. N.V. Boțan, Al. Poetă, **I. Bejan.** Asupra stabilității generatoarelor sincrone de mică putere folosite în electrificări rurale. *Bul. I.P.I.* Tom II (VI), fasc. 1-2, 1956.

3. Filipiuc, Gh. Șerban, I. Bejan, V Corlățeanu. Contribuții la generalizarea teoriei mașinii cu dublă alimentare. *Bul. I.P.I.* 1956, Tom II(VI), fasc. 3-4.
4. N.V. Boțan, L. Sebastian, I. Bejan. Selsine și aplicațiile lor în sistemele de urmărire ale sistemelor de automatizare. *Lucrările Comisiei de automatizări ale Academiei R.P.R.*, București 1957.
5. **I. Bejan**, L. Sebastian, N. Boțan. Teoreticeski soobrejenia s rabota kaskadnogo asinhronnogo dvigatelea s odmoekornîm preobrazovatelem prin postoeannoî moșciosti (Considerații teoretice a funcționării unui motor asincron în cascadă cu un convertor de putere constantă), *Bul. I.P.I.* 1958, Tom VIII, fasc. 1-2.
6. *Bejan*, L. Sebastian, N. Botan. Necotorie soobrejenia v sveazi ulucișeniem deisviea kaskada Kremmera prin postonieanei moșciosti (Câteva considerații în legătură cu sporirea acțiunii cascadei Kremmer), *Bul. I.P.I.* 1960, Tom VI(X), fasc. 3-4.
7. *Bejan*, Gh. Șerban, V. Corlățeanu. Influența armonicelor pare asupra principalilor parametri ai amplificatoarelor magnetice cu înfășurările legate în serie. *Bul. I.P.I.* 1958, Tom IV (VIII), fasc.3-4.
8. *Bejan*, E. Balaban. Studiu experimental asupra forțării automate a excitației motoarelor sincrone cu ajutorul amplificatoarelor magnetice. *Rev. probleme de automatizări*, Ed. Acad. R.P.R., Comisia automatizări, București 1961.
9. *I. Bejan*, N. Boțan. Asupra parametrilor caracteristici ai releelor magnetice fără contacte, funcționând pe sarcini inductive. *Bul. I.P.I.*, 1962, Tom VIII(XII), fasc.3-4.
10. *I. Bejan*. *Cercetări experimentale privind consecințele magnetizării suplimentare după armonicile pare, asupra mărimilor de ieșire în schemele de modulator ca element de măsură și control și în amplificatoare magnetice cu înfășurările legate în serie*. Autoreferat teză de doctorat. Întreprinderea poligrafică Iași, 1964.
11. *Bejan*. Contribuții experimentale la studiul funcționării modulatorilor magnetice cu ieșirea la frecvență dublă, ca element de măsură. *Bul. I.P.I.*, 1964, Tom X(XIV), fasc. 1-2.
12. *Bejan*. Contribuții privind erorile de măsură datorită histerezisului în modulatori magnetice la variația frecvenței. *Bul. I.P.I.*, 1964, Tom X(XIV), fasc. 3-4.
13. *Bejan*, G. Iliescu. Contribuții privind influența temperaturii asupra erorilor de măsură în modulatori magnetice. *Bul. I.P.I.*, 1965, Tom XI(XV), fasc. 1-2.
14. *Bejan*. Asupra fenomenului de histerezis în modulatori magnetice. *Bul. I.P.I.*, 1966, Tom XII(XVI), fasc. 1-2.
15. *Bejan*, N. Boțan. Asupra funcționării modulatorului magnetic în regim de releu. *Rev. energetică și electrotehnică* a Acad. RSR, 1965, Tom XV nr. 3.
16. N. Boțan, *I. Bejan*, V. Prisăcaru. Considerațiuni asupra fenomenului de automodulație dinamică în amplificatoare magnetice de tip modulator. *Rev. energetică și electrotehnică* a Acad. RSR, 1967, Tom XVII nr. 2.

17. G. Balaban, I. Bejan. Asupra folosirii modulatorului magnetic ca element logic. *Bul. I.P.I.* 1968, Tom XV, fasc 1-2.

18. Bejan, G. Balaban. Der als statisches Phasenmessungselement benutzte Magnetische Modulator mit ausgang dopplter Frequenz, *Bul. I.P.I.*, Tom XVI, fasc. 3-4, 1970.

19. Bejan, G. Balaban, M. Voicu. Possibilities d'augmenter la grandeur de sorti et la sensibilite sans frequence double, utilise comme element de mesure de la phase. *Bul. I.P.I.*, Tom XVIII, fasc. 3-4, 1972.

20. Bejan, G. Balaban, M. Voicu. Study of the second-harmonic type magnetic modulator used as a static element in measuring the phase difference between current and voltage, *Bul. I.P.I.*, 1971, fasc. 3-4.

21. Bejan, G. Balaban, M. Voicu. The possibility of using the second harmonic type magnetic modulator as directional relays and transmitters of active and reactive power. *Bul. I.P.I.*, 1972, Tom XVIII, fasc. 1-2.

22. Bejan, I. Țîțariu, G. Balaban, V. Asandei. Considerațiuni privind influența insensibilității elementului de măsură din schema de comparație asupra formei caracteristicilor în protecțiile de impedanță. *Bul. I.P.I.*, Tom XXI, fasc 1-2, 1975.

23. Bejan, I. Țîțariu, C. Pal, D. Asandei. Contribuții privind influența insensibilității elementului de măsură în schema de comparații asupra erorilor de discontinuitate ale protecțiilor de impedanță. *Bul. I.P.I.*, Tom XXII, fasc. 1-2, 1976.

24. Bejan, M. Voicu, I. Țîțariu, D. Asandei, C. Pal. Condiții de stabilitate privind acordarea unui regulator automat neliniar de tensiune. *Bul. I.P.I.*, Tom XXIV, fasc. 3-4, 1978.

25. Bejan, I. Țîțariu, D. Asandei, C. Pal, M. Voicu, G. Balaban. Contribuții asupra creșterii performanțelor protecțiilor de distanță. *Lucrările Simpozionului Național „Optimizări în dezvoltarea instalațiilor energetice”, Iași octombrie 1978.*

26. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, I. Mihai. Cercetări privind optimizarea arderii la cazanul nr. 4 de la U.E. Iași în vederea reducerii consumurilor energetice. *Lucrările Sesiunii Tehnico-științifice, Iași martie 1978.*

27. Bejan, I. Țîțariu, M. Voicu, D. Asandei, D. Grecu. Cercetări privind siguranța în funcționare a serviciilor interne de curent ciontinuu din U.E. Iași. *Lucrările Sesiunii Tehnico-științifice, Iași, martie 1978.*

28. Bejan, D. Asandei. O nouă posibilitate de realizare a releelor de impedanță și direcționale. *Lucrările Conferinței Naționale de electronică, telecomunicații, automatică și calculatoare. București 1982.*

29. N. Gavrilaş, I. Bejan, I. Țîțariu, D. Asandei, M. Voicu. Utilitatea practică a diferitelor principii de reglare automată a bobinelor de stingere. *Lucrările Sesiunii științifice naționale de electrotehnică și energetică. Timișoara 1982.*

30. Bejan, I. Țîțariu, D. Asandei, M. Voicu, C. Pal. O posibilitate de reglare automată a bobinelor de tratare a neutrilor din rețelele electrice de medie tensiune. *Lucrările Conferinței naționale de electronică, telecomunicații, automatică și calculatoare. București 1982.*

31. Bejan, M, Voicu, C. Pal, C. Lazăr. O posibilitate de analiză directă a controlabilității stării sistemelor dinamice lineare constante. *Lucrările Simpozionului de tehnologie și fiabilitate*. Vol. II, Facultatea de Electrotehnică a I.P.I. 1983.

32. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr. Posibilități de realizare a controlului electronic a distribuției semințelor la semănătorilor de precizie. *Lucrările Simpozionului de tehnologie electronică și fiabilitate, Iași, 1983*.

33. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr, V. Crăciun, C. Ciubotaru. Equipament possibilities of precision seeding machines with electronic monitors of seed distribution. *Lucrarile Simpozionului "Perfecționarea construcției mașinilor agricole și a tehnologiilor de exploatare și reparare a acestora"*. Timișoara, decembrie 1984.

34. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr. Temporizator electronic secvențial pentru agregat de sudură prin puncte a tablelor subțiri. *Lucrările Simpozionului "Modelarea, simularea, identificarea și optimizare proceselor tehnologice"*. Galați, noiembrie 1984.

35. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr. Posibilități de echipare a semănătorilor de precizie cu dispozitiv de control electronic a distribuției semințelor. *Bul. științific și tehnic al I.P. "Traian Vuia" Timișoara, 1985*.

36. D. Asandei, I. Bejan, M. Voicu, C. Pal, M. Leca. Metodă aproximativă de măsurare a mărimilor electrice alternative pentru protecții prin releu. *Sesiunea Jubiliară a Facultății de Electrotehnică Iași, 1986*.

37. Bejan, C. Lazăr, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, M. Leca. Sisteme de vederi artificiale industriale. *Sesiunea Jubiliară a Facultății de Electrotehnică Iași, 1986*.

38. D. Asandei, I. Bejan, M. Leca. Releu static cu acțiune direcțională. *Simpozionul „Structuri, algoritmi și dispozitive de control ale proceselor industriale”, Iași 1987*.

39. D. Asandei, I. Bejan, M. Leca. Releu static de impedanță realizat prin metoda aproximativă a derivatei. *Simpozionul "Structuri, algoritmi și dispozitive de control ale proceselor industriale”, Iași 1987*.

40. Bejan, C. Lazăr, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, M. Leca. On visual information acquisition for pattern recognition. *On the preprints vol. III of the 7th International Conference of Control and Computer Science, București, 1987*.

41. C. Lazăr, I. Bejan, M. Voicu, O. Păstrăvanu, C. Pal, D. Asandei, M. Leca. Sisteme de achiziție și prelucrarea imaginii TV. *Simpozionul "Structuri, algoritmi și dispozitive de control ale proceselor industriale”, Iași octombrie 1987*.

42. Bejan, M. Voicu, C. Lazăr, C. Pal, D. Asandei, M. Leca, D. Popescu. Aspecte ale pre și post procesării imaginilor TV pentru sisteme cu inteligență artificială. *Lucrarile celei de "A III-a conferința de cibernetică"*. București octombrie 1985.

43. Bejan, M. Voicu, O. Păstrăvanu, R. Călinescu. Utilizarea calculului simbolic în proiectarea asistată a structurilor robuste și ajustabile. *Simpozionul "Structuri, algoritmi și dispozitive de control ale proceselor industriale”, Iași octombrie 1989*.

ANEXA 4

Lucrări tehnico-științifice de valoare aplicativă: 5 lucrări rezultate din 8 contracte de cercetare:

1. Al. Poată, *I. Bejan*, D. Ivas, G. Balaban, V. Alexandrescu, C. Pal. Influența variațiilor de tensiune și a întreruperilor de scurtă durată asupra proceselor tehnologice din cadrul Uzinei de fibre sintetice Savinești, 1972.

2. *I. Bejan*, I. Țîțariu, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei. Cercetări privind creșterea siguranței în funcționare a serviciilor interne de curent continuu din U.E. Iași. Lucrările Sesiunii științifice a Consiliului de coordonare și valorificare a cercetării științifice din jud. Iași, martie 1978. Sinteza a 4 contracte de cercetare: nr. 26619/1972, nr. 11507/1976, nr. 3153/1977, nr. 931/1978.

3. *I. Bejan*, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr. Posibilități de realizare a controlului electronic a distribuției semințelor la semănătorile de precizie. Lucrările "Simpozionului de tehnologie electronică și fiabilitate". Facultatea de Electrotehnică Iași, decembrie 1983. Sintează contract de cercetare nr. 13848/1982, beneficiar I.M. "Ceahlăul" P. Neamț.

4. *I. Bejan*, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr, C. Ciubotaru, V. Crăciun. Posibilități de echipare a semănătorilor de precizie cu dispozitive de control electronic a distribuției semințelor. Contract de cercetare nr. 13848/1982, beneficiar I.M. "Ceahlăul" P. Neamț.

5. *I. Bejan*, C. Boțan. Cercetări privind sisteme de achiziții și prelucrarea semnalelor în centralele termoelectrice în vederea monitorizării. Beneficiar ISPE București, 1986.

ANEXA 5

Brevete de invenții:

1. *Bejan*, G. Balaban. Dispozitiv static de măsură a fazei. Brevet RSR nr. 56328/1973.

2. *Bejan*, G. Balaban, M. Voicu. Traductor de putere. Brevet RSR nr. 56567/1973.

3. *Bejan*, I. Țîțariu, G. Balaban, C. Pal, D. Asandei. Dispozitiv static de măsură a impedanței. Brevet RSR nr. 69386/1976.

4. *Bejan*, I. Țîțariu, C. Pal, D. Asandei. Dispozitiv static de măsură a impedanței pentru protecțiile de distanță. Brevet RSR nr. 68620/1977.

5. *Bejan*, I. Țîțariu, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, D. Grecu., G. Șendrea. Dispozitiv de reglare automată a tensiunii pentru redresoare și autotransformatoare reglabile. Brevet RSR nr. 72942/1978.

6. *Bejan*, I. Țîțariu, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, I. Mihai, V. Dugan. Dispozitiv de reglare automată tensiune-curent pentru redresoare. Brevet RSR nr. 79412/1982.

7. Bejan, E., Balaban, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr, V. Craciun. Aparat numeric pentru controlul și semnalizarea funcționării dispozitivelor de distribuție la semăntorile de precizie. Brevet RSR nr. 87578/1985.

8. Bejan, M. Voicu, C. Pal, D. Asandei, C. Lazăr. Regulator extremal pentru bobine de stingere. Brevet RSR nr. 92134/1986.

BIBLIOGRAFIE

- [1] I. Bejan: „*Facultatea de Electrotehnică – Politehnica „Gh. Asachi” Iași - Istorie de documente de arhivă și mărturii*”, Editura Polirom, Iași, ediția I - 1998, ediția II – 2008. <https://polirom.ro/reviste-si-publicatii/227-istoria-facultatii-de-electrotehnica.html>
- [2] Voicu, M., Lazăr, C., Păstravanu, O., Ganciu, T., Balaban, E., Bejan, I., Panescu, D. (2006). Brief History of the Automatic Control Degree Course at Technical University „Gheorghe Asachi” of Iasi. *Journal of Control Engineering and Applied Informatics*, 8(4), 9-17. https://acad.ro/institutia/comunicatePagSectie/s14doc/02_BriefHistoryACIasi2006.pdf
- [3] Lazăr, C., Ganciu, T., Balaban, E., Bejan, I. (2004). Brief History of the Automatic Control Degree Course at Technical University „Gh. Asachi” of Iași. *Advances in Automatic Control*, 435-444. https://acad.ro/institutia/comunicatePagSectie/s14doc/02_BriefHistoryACIasi2006.pdf
- [4] Voicu, Mihail: Brief history of the automatic control degree course at "Gheorghe Asachi" Technical University of Jassy .- Iași, 2006. In: *Buletinul Institutului Politehnic din Iași*. Sectia Automatica și Calculatoare, vol. LII(LVI), fasc.1-4, (2006), p.7-17.
- [5] Istoricul Departamentului de Automatică și Informatică Aplicată, <https://ac.tuiasi.ro/despre/departamente/automatica-si-informatica-aplicata/istoric/>
- [6] Mircea Gușă (Editor Coordonator): *Monografia Facultății de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată* (trei volume), primul volum conține istoria facultății, 2010
- [7] Timofte Ioan: Bejan Ioan, Inginer Electrotehnic și Profesor, pp 52-55, în *Personalitati Ieșene* vol. 13, Editura PIM, Iași, 2016
- [8] Mircea Slănină, Istoria ICPE Iasi, document care poate fi obținut în format pdf, la cerere, de la ing. Dumitru Cuciureanu, cuciureanu@qsrl.ro

Florin Teodor TĂNĂSESCU (coordonator)
Adrian ADĂSCĂLIȚEI • Dumitru CUCIUREANU
Mihai CABA • Mihai GAVRILAȘ • Dumitru MANEA

**DIN GALERIA MARILOR
ELECTRICIENI ROMÂNI**
Oameni. Vieți. Fapte

Vol. VII

Seria „Repere istorice“

Editura AGIR
București, 2023

ASOCIAȚIA GENERALĂ A INGINERILOR DIN ROMÂNIA

Copyright © Editura AGIR, 2023

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate.

Editura AGIR este recunoscută de CNC SIS

Editura AGIR

Calea Victoriei, nr. 118, sector 1,
010093 București,
tel: 4021-316 89 92, 4021-316 89 93
4021- 319 49 45 (difuzare); fax 4021-312 55 31
e-mail: editura@agir.ro; www.agir.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TĂNĂSESCU, FLORIN TEODOR

Din galeria marilor electricieni români: Oameni. Vieți. Fapte /
Florin Teodor Tănăsescu (coordonator), Adrian Adăscăliței,
Dumitru Cuciureanu, Mihai Caba, Mihai Gavrițaș, Dumitru Manea –
București: Editura A.G.I.R., 2023 - vol. VII

Conține bibliografie

ISBN 978-973-720-645-9

Vol. 7. - 2023 - ISBN 978-973-720-906-1

621.3(498):929

Îngrijire editorială: **Adina Oloeru**
ing. **Dan Bogdan**

Copertă: ing. **Mihai Găzdaru**

Bun de tipar: 18.10.2023

ISBN 978-973-720-906-1

ISBN 978-973-720-645-9 (general)

Imprimat în România

Florin Teodor TĂNĂSESCU (1932) absolvent al Colegiului Național Sft. Sava (1951) și a Facultății de Electrotehnică din Universitatea Politehnică București (1956) își susține doctoratul la Politehnica Ghe. Asachi din Iași (1968), sub conducerea profesorului Vasile Petrescu, teza sa abordând un subiect de mare complexitate a timpului „Mecanismul de apariție a descărcărilor parțiale în dielectrici” fenomen destructiv întâlnit în izolația aparatului de înaltă tensiune.

Repartizat la Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice (ICPE), parcurge toate treptele profesionale: cercetător, cercetător principal gradele III, II, I, secretar științific, director adjunct și director general al Institutului. A participat direct și a coordonat numeroase programe de cercetare în domeniul electrotehnicii (electrotehnologii, surse noi de energie, aparataj de înaltă tensiune), soluțiile sale făcând obiectul a numeroase aplicații industriale regăsite în industria electrotehnică. Este autor a peste 150 de articole științifice și 15 cărți publicate în reviste și edituri din țară sau străinătate, lucrări semnalate de centrele documentare internațională. Din rândul acestora, Thesaurus CEI rationnel de l'électricité publicat la Geneva în 1986 elaborat de CER sub coordonarea academicienilor Remus Răduleț, Al Timotin, Andrei Țugulea, stă la baza terminologiei standardelor elaborate de CEI. Cunoscut de comunitatea științifică prin implicarea sa în dezvoltarea industriei electrotehnice românești, cu premiere industriale apărute în România: acționări de putere, tracțiune feroviară, urbană și metrou, mașini și aparataj electrotehnic, electrotehnologii, conversia energiei.

Performanțele profesionale îl recomandă a fi Președinte al Asociației de Terminologie din România (TERMROM) și al Comitetului Electrotehnic Român (CER), laureat al Premiului Traian Vuia al Academiei Române, profesor la Universitatea Valahia Târgoviște și Politehnica București, coordonator la nivel național al politicii de cercetare științifică în cadrul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie (1985-1987) și Ministerul Cercetării și Tehnologiei (1992-1996). Se bucură de recunoaștere națională și internațională ca membru în conducerea Asociației Generale a Inginerilor din România (AGIR), șef de secție în Academia de Științe Tehnice din România (ASTR- afiliată la Consiliul Academii europene EURO-CASE), membru al Conferinței Internaționale a marilor Rețele Electrice (CIGRE), Membru al Asociației Inginerilor Electricieni americani IEEE, membru de onoare al Academiei de Științe din R. Moldova, Dr. Honoris Causa al Universității „Valahia” din Târgoviște și al Universității Tehnice din Chișinău, membru de onoare al Academiei Române

Adrian A. ADASCALIȚEI S-a născut în Sascut-Târg, județul Bacău, România, la 10 septembrie 1952.

A obținut Diploma în inginerie electrică (1976) și Diploma de doctor în informatică (2001), conducător Prof. Dan Gâlea, la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, România. Subiectul tezei sale de doctorat (realizarea unui curs de e-learning privind Compatibilitatea electromagnetică) a fost stabilit de profesorii Frédéric de Coulon și Michel Ianoz, în contextul cooperării cu Swiss Federal Institute of Technology Lausanne, EPFL. A fost membru al Facultății de Inginerie Electrică, la Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași din 1982 (asistent 1982, șef de lucrări 1990, conferențiar 2003, profesor 2016), unde a predat cursuri de: teoria circuitelor electrice, teoria câmpului electromagnetic, compatibilitate electromagnetică, electrotehnică, analiza asistată de calculator a circuitelor electrice. Dr. Adăscăliței a predat și cursuri la Departamentele de Pregătire a Personalului Didactic din cadrul Universității „Al. I. Cuza” Iași și al Universității Tehnică „Gh. Asachi” Iași, la disciplinele: didactica disciplinelor de inginerie, instruire asistată de calculator, tehnologii informatice și de comunicații (TIC) în învățământul ingineresc. Este autorul (și coautorul) a unsprezece cărți (două în limba engleză) despre subiecte de inginerie electrică și e-learning.

A publicat, de asemenea, lucrări în domeniile de cercetare: e-learning, educație asistată de calculator în inginerie electrică și compatibilitate electromagnetică.

Din 2002 până în 2014 a fost implicat în mai multe proiecte ale Uniunii Europene, în special cu Regatul Unit, Franța, Italia, Germania, Finlanda, Olanda, Austria, Danemarca, Spania, Suedia, Norvegia, Ungaria, Slovacia, Slovenia, Estonia, Grecia, România și Moldova în domeniile e-learning și compatibilitate electromagnetică.

Este co-președinte pentru Conferința Națională de Învățământ Virtual, CNIV, și pentru International Conference on Virtual Learning, ICVL, organizate de Universitatea din București și Ministerul Educației, România.

A participat la conferințe internaționale cu lucrări de cercetare despre tehnologii e-learning aplicate educației ingineresti.

A fost redactor-șef al revistei „Iasi Polytechnic Magazine, Book and Software Reviews (secție a Buletinului Institutului Politehnic din Iași), între anii 1989-2010.

Publicațiile recente de cercetare se concentrează pe: e-learning utilizată în educația inginerilor, Blended Learning, MOOC, OER, electrotehnică, compatibilitate electromagnetică.

<http://orcid.org/0000-0001-7148-3343>

<https://adrianadascaliteisite.wordpress.com/>

Dumitru V. CUCIUREANU s-a născut la 25 octombrie 1950, în comuna Cristești, Județul Botoșani. A absolvit Liceul "August Treboniu Laurian" din Botoșani.

A obținut Diploma în inginerie electrică (1975), specialitatea electro-mecanică, la Facultatea de Electrotehnică, (Universitatea Tehnică „Gh. Asachi” Iași, România) ca șef de promoție, cu lucrarea "Automat cu ciclu cubic de funcționare"(prima lucrare de diplomă realizată cu circuite integrate; folosită în facultate, ca lucrare de laborator, foarte mulți ani). A fost repartizat ca Asistent la Facultatea pe care tocmai o absolvise, cu un stagiu de trei ani la Întreprinderea Metalurgica din Iași.

A obținut atestat de competențe profesionale în Tehnologii și Sisteme de Management Informațional, în anul 2012, la Universitatea POLITEHNICA București, Facultatea de Automatică.

În anii de stagiu a predat discipline electrotehnice la Liceul Industrial de Construcții de Mașini din Iași; de asemenea a fost, între anii 1978-1989, cadru didactic asociat la Facultatea de Electrotehnică din Iași, predând și aplicații practice pentru disciplinele: Circuite logice și comenzi numerice și Utilizări ale Energiei Electrice.

Între anii 1979 și 1992 a lucrat la filiala din Iași a Institutul de Cercetări și Proiectări Electrotehnice (ICPE) din București, parcurgând toate treptele profesionale: inginer, cercetător științific, cercetător științific principal, și responsabil de proiect, șef colectiv traductoare, adjunct șef filială pentru probleme de cercetare. A participat efectiv la programele naționale de modernizare a industriei românești: modernizarea construcțiilor de nave, electronizare auto, modernizare a utilajelor din industria extractivă de cărbune (combină minieră), electrofiltre industriale, senzori și traductoare, aparate de măsură și control.

În anul 1991 a înființat firma S.C. Q S.R.L. specializată în realizarea sistemelor de panouri solare termice și fotovoltaice în vederea producerii de energie regenerabilă pentru toate tipurile de locații, civile sau industriale.

A publicat articole științifice și este autor și coautor al multor brevete de invenții.

A participat la Expoziții naționale și internaționale de invenții obținând diplome și medalii (menționez: 2009 și 2011Sevastopol, 2007 și 2010 Cluj, 2007 și 2008 Iași).

CUVÂNT ÎNAINTE

O carte are valoare atunci când ea transmite un mesaj, din care poate să rezulte o cale de urmat de către cititor, astfel că la rândul lui, cititorul, să înțeleagă mai bine prezentul și pasul ce trebuie urmat spre viitor.

Istoria ne-a arătat că în viața popoarelor au existat, și există, frământări sociale care la apariția unor personalități au putut fi atenuate și lucrurile să se îndrepte spre un drum mai bun.

Profesorul Tănăsescu, autor și coordonator al unui grup de valoroși colaboratori, ne prezintă un segment din viața social-economică din țara noastră, segment caracterizat de mari electricieni români, care prin priceperea și abnegația dăruită acestui sector ne-a permis o dezvoltare care ne-a asigurat independența și recunoașterea internațională.

*Se spune în popor că „atâta timp cât oamenii își aduc aminte de tine înseamnă că trăiești”. Ca în orice carte eroii trăiesc alături de cititor și în celelalte volume ale lucrării „Din galeria marilor electricieni români” numărul mare de personalități nu reprezintă cazuri izolate, ci o pleiadă de profesioniști care au marcat **continuitatea** dezvoltării acestei discipline pentru propășirea țării lor. Ei trăiesc datorită activității depuse și consider că ea este cel mai bine descrisă de textul vechii diplome, ce era acordată de Ministerul Instrucțiunii Publice din vremea lui Gheorghe Șincai și Spiru Haret: „Pentru pasiunea și munca dedicate unei Românie a cunoașterii și inovării”.*

Aceste personalități sunt niște unicate, fiecare în felul lui, și un aforism a lui George Bernard Shaw cred că li se potrivește cel mai bine: „Idealurile se aseamănă cu stelele; nu le poți atinge, în schimb te pot orienta”. Și astfel personalitățile din carte devin modele.

*Recomand cartea să fie citită și sunt sigur că cititorii vor urmări textul cu atenție și curiozitate, descoperind nu atât **ce** au făcut ci **cum** au făcut aceste personalități să poată duce la bun sfârșit ideile lor creatoare, servindu-ne azi nouă ca modele de urmat.*

Academician Marius PECULEA

CUPRINS

1. Adelaida MATEESCU, trigemenus: dascăl, cercetător, inginer
(*prof.dr.ing. Florin Teodor Tănăsescu*) 21
2. Alexandru FRANSUA și o nouă viziune asupra mașinii electrice
și sistemelor de acționare electrică (*prof.dr.ing. Florin Teodor Tănăsescu*).... 37
3. Dr. ing. Nona MILLEA în electronica românească
(*prof.dr.ing. Florin Teodor Tănăsescu*) 59
4. Mircea VOLANSCHI – o viață închinată Luminii ieșene
(*ing. Mihai Caba*)..... 70
5. Prof.dr.ing. Alexandru POEATĂ –centenar (*ing. Mihai Caba*)..... 81
6. Profesorul Ioan BEJAN, o personalitate a Școlii Ieșene de Electrotehnică.
Contribuția sa la edificarea disciplinei de Automatizări în
Electro-Energetică și la Dezvoltarea Facultății de Electrotehnică, din Iași
(*prof.dr.ing. Adrian A. Adăscăliței și ing. Dumitru Cuciureanu*)..... 89
7. Prof. univ. dr. ing. Nicolae GAVRILAȘ inginer și dascăl
(*prof.dr.ing. Mihai Gavrilăș*)..... 108
8. Sigmund DACHLER un pionier al electrificării în România
(*prof.dr.ing. Florin Teodor Tănăsescu*) 118
9. Badea POPA și cercetarea în domeniul tehnicii tensiunilor înalte
(*ing. Dumitru Manea*)..... 129
10. Dr.ing. Eugeniu PAVEL (*ing. Dumitru Manea*) 144
11. Inginerul Aristide CARANDA în istoria fabricației de acumulatori
din România (*prof.dr.ing. Florin Teodor Tănăsescu*) 168

DIN GALERIA MARILOR ELECTRICIENI ROMÂNI

Oameni. Vieți. Fapte

Vol. VII

Lucrare editată cu sprijinul

SETIS – Societatea Absolvenților
Facultății de Electrotehnică din Iași